

Eduskunnan Ympäristövaliokunta

Asia: Kommentteja Hallituksen esitykseen HE 52/2014vp eduskunnalle laeiksi yleisestä asumistuesta ja eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain muuttamisesta

YLEISTÄ

Lakiesitys on pääosin tasapainossa uudistuksen päätavoitteiden kanssa:

- selkeys
- hallinnollinen yksinkertaisuus
- kannustavuus
- lapsiperheiden painottaminen

Eniten askarruttaa se onko lapsiperheiden painottamisen kerroin oikea? Kysymyksessä on poliittinen päätös, joten kertoimen matemaattinen arvo punnitaan vasta käytännön maksatuksessa.

Kolme muuta osatavoitetta on saavutettu riittävän hyvin. Tulevaisuuteen sijoittuva, mutta jo nyt esille nouseva asia on kysymys siitä voidaanko jonkun ajan kuluttua laskentaa vielä yksinkertaistaa ja päästä yhteen maksatusperusteeseen?

MUUTOKSET

Muuntujien määrä vähenee; enimmäisasumismenot lasketaan nyt ruokakunnan pääluvun ja asunnon sijainnin perusteella.

Perusomavastuun määrittely yksinkertaistuu; ei enää taulukoita vaan selkeä matemaattinen kaava. Painotus lapsiperheisiin toteutuu huomioimalla lasten ja aikuisten lukumäärä erikseen.

Tulolisäyksen vaikutus on sama kaikissa tuloluokissa ja kunnissa.

Tulojen kohdalla on kaksi merkittävää muutosta; pysyvä tulo merkitsee vähintään 3 kuukautta myönnöstä jatkuvaa tuloa. Pitkäaikaistyöttömän lykkäys poistuu, siis kaikki tulojen muutokset huomioidaan kuukautta myöhemmin. Sen sijaan tulee pysyvä ansiotulovähennys, jossa ei ole rajoituksia.

Merkittävä muutos on se, että omaisuudesta ei lasketa tuloa. Todellisuudessa saadut (verotuksessa huomioitavat) pääomatulot luonnollisesti lasketaan.

Tuen saajan mahdollisuus valita yleisen ja eläkkeensaajan asumistuen välillä poistuu.

Määräytymisperusteista ei enää anneta vuosittaista asetusta vaan ne sidotaan kansaneläkeindeksiin ja enimmäisasumismenot puolestaan Tilastokeskuksen vuokraindeksiin.

Tuki voidaan oikaista saajan vahingoksi ilman hakijan suostumusta, virheen aiheuttajan ollessa hakija ja kun virhe on ilmeinen. Puoliso ja yhteisöruokakunnan jäsen on yhteisvastuullinen takaisinperinnästä.

VAIKUTTAVUUS

Periaatteessa lainuudistusten arvioidaan olevan kustannusneutraaleja. Aktuaarimatematiikka ei ole lausunnon antajan osaamisaluetta. Kustannusmuutos on seikka joka on syytä ”uhrata” toiminnan nopeuttamisen ja tehostamisen alttarilla.

Yleisen asumistuen piirissä on jo nyt yli 200 000 taloutta ja nyt nähtävissä oleva yleinen taloustilanne ei indikoi määrän pienenemistä.

Lainmuutosten astuessa voimaan 1.1.2015 ovat niiden vaikuttavuus kattava syksyllä – loppuvuodesta 2015.

PÄÄASIAALLISET SYYT ASUMISTUEN MAKSATUKSEN NOPEEAN NOUSUUN

Asumistuen maksatuksen epäedullinen kehitys johtuu selkeästi kahdesta seikasta:

- työttömyyden kasvu ja varsinkin siirtymisestä ansiosidonnaisesta työttömyyskorvauksesta perustoimentuloon
- ennen kaikkea pääkaupunkiseudun asumiskustannusten elinkustannusindeksiä nopeammasta noususta.

YHTEENVETO

Asukasliitto ry katsoo lainuudistusten olevan perusteltuja ja hallittavissa.

Uudistukset eivät kuitenkaan luo pohjaa viimesijaisen, toimeentulotuen maksatuksen siirtämiselle kokonaisuudessaan Kelalle. Toimeentulotuen harkinnanvaraisuus vaatii kiistatta sellaista paikallistuntemusta mitä Kelan organisaatorakenteessa ei ole.

Tämä on syytä huomioida kun arvioidaan kuinka tästä edetään seuraavaan vaiheeseen resurssien käytön tehostamiseksi.

Helsingissä, 12.05.2015

Asukasliitto ry

Hans Duncker
puheenjohtaja